

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ТИББИЁТ АКАДЕМИЯСИ**

**“Келишилди”
Соғлиқни сақлаш вазирининг
биринчи ўринбосари
Б.К.Юсупалиев**
“___” 2017 й.

**“Келишилди”
Олий ва ўрта маҳсус
таълим вазири ўринбосари
Д.Х.Набиев**
“___” 2017 й.

**“Тасдиқлайман”
Тошкент тиббиёт
академияси ректори
Л.Н.Туйчиев**
“___” 2017 й.

**5A510123 – «Суд-тиббий экспертиза»
мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчиларнинг илмий ва илмий
педагогик ишларга қобилияти ҳамда қизиқишлигини аниqlаш учун сухбат
ўтказиш**

ДАСТУРИ

Тошкент 2017

Ушбу дастур Тошкент Тиббиёт Академияси Илмий кенгашининг 2017 йил 28 июнь куни ўтказилган йифилишида мухокама қилинда ва маъқулланди (11-сонли баённома).

Ўкув ишлари бўйича проректор:

Тешаев О.Р.

“Суд тиббиёти ва тиббиёт ҳуқуқи”
кафедраси мудири

Бахриев И.И.

Тузувчилар:

Бахриев И.И.

“Суд тиббиёти ва тиббиёт ҳуқуқи”
кафедраси мудири, т.ф.н., доцент

Ғиёсов З.А.

“Суд тиббиёти ва тиббиёт ҳуқуқи”
кафедраси профессори, т.ф.д.

Жуманиёзов Э.Х.

“Суд тиббиёти ва тиббиёт ҳуқуқи”
кафедраси асистенти, т.ф.н.

Тақризчилар:

Исройлов Р.И.

тиббиёт фанлари доктори, профессор
(ТТА)

Якубов Х.Х.

тиббиёт фанлари номзоди, доцент
(ТошПМИ);

“Суд тиббиёти ва тиббиёт ҳуқуқи” кафедрасининг 2017 йил 12 июн куни ўтказилган мажлисида мухокама килиниб, тасдиқлаш учун тавсия этилган (баённома №16).

Кириш

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 5 майдаги ПҚ-2955-сонли “2017/2018 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги қарори, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 27 январь куни бўлиб ўтган қўшма мажлисидаги “Мамлакатни модернизация қилиш ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш - устувор мақсадимиздир” мавзусидаги маърузаси мазмун-моҳияти ва “Таълим тўғрисида”ги Қонун хамда “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” асосида замонавий ва касбий билимларни чуқур эгаллаган, жисмонан бакувват, ақлан етук, ўз касбининг устаси бўлган ракобатбардош мутахассис кадрлар тайёрлаш ва бу кадрлар билан мамлакатимизда олиб борилаётган бозор иктисодиётига асосланган демократик давлат ва жамият қурилиши жараёнини жадаллаштириш, давлатимизни ривожланган давлатлар қаторида муносиб ўрин эгаллашини таъминлаш, Ватан истиқболи ва мамлакат келажаги, йўлида фидокорона меҳнат килувчи баркамол авлодни тарбиялаш ва вояга етказиш вазифаларини қўяди.

Шу мақсад йўлида республикамиз Президенти томонидан ҳозирда таълимни модернизациялашга, замон талабларидан келиб чиккан ҳолда ислоҳатларни олиб боришига катта ахамият берилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 24 июлдаги ПФ- 4456-сонли “Олий малакали илмий ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан утказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги Фармонига, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 авгуstdаги 343-сонли ”Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқдаш” тўғрисидаги ва 2007 йил 10 сентябрдаги 190- сонли “Ўзбекистон Республикаси Олий таълим тизимида магистратура фаолиятини янада такомиллаштириш, унинг самарадорлигини ошириш чора- тадбирлари тўғрисидаги қарорларига мувофик магистратура фаолиятини тубдан такомиллаштириш ва унинг самарадорлигини ошириш, кадрлар тайёрлаш сифати ва ракобатбардошлигини кучайтириш, “магистр” даражасини бериш бўйича диссертация иши мазмуни ва сифатига қўйиладиган мезонлар ва талаблар хамда халкаро таълим стандартлари даражасида олий таълим муассасаларида магистрлар тайёрлаш тартиби белгиланган.

Суҳбатнинг мақсади ва вазифалари

Суҳбатнинг мақсади 5A510123 – «Суд-тиббий экспертиза» мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчиларнинг илмий ва илмий педагогик ишларга қобилияти хамда қизиқишлигини аниқлашдан иборат.

Мақсаддан келиб чиқкан ҳолда суҳбат қуидаги вазифаларни ечишга қаратилган:

- абитуриентнинг илмий ва илмий педагогик фаолиятга лаёқатини ва қобилиятини аниқлаш;
- соҳа муаммоларига қизиқиш даражасини аниқлаш;
- соҳа муаммолари ва ривожланиш истиқболлари тўғрисида тушунчаси;
- муаммони ечиш усувлари ва воситалари тўғрисида аниқ тасаввурга эга бўлиш;
- замонавий педагогик технологияларни билиши ва улардан фойдалана олиш;
- илмий мушоҳада қила олиш ва янги гоялар шакллантира олиш.

Асосий қисм

Суҳбатнинг мақсади 5A510123 – «Суд-тиббий экспертиза» мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчиларнинг илмий ва илмий педагогик ишларга қобилияти хамда

қизиқишиларини аниқлаш бўйича сұхбат саволларида:

- абитуриентнинг илмий ва илмий педагогик фаолиятга лаёқатини ва қобилиятини аниқлаш;
- соҳа муаммоларига қизиқиши даражасини аниқлаш;
- соҳа муаммолари ва ривожланиш истиқболлари тўғрисида тушунчаси;
- муаммони ечиш усуллари ва воситалари тўғрисида аниқ тасаввурга эга бўлиш;
- замонавий педагогик технологияларни билиши ва улардан фойдалана олиш;
- илмий мушоҳада қила олиш ва янги ғоялар шакллантира олиш даражасини аниқлаш кўзда тутилган.

Сұхбат қўйидаги мавзулар асосида олиб борилади:

1. Ўзбекистонда суд-тиббий экспертизанинг ташкиллантирилиши.
2. Ўзбекистонда суд-тиббий экспертиза муассасаларининг таркибий хусусиятлари.
3. Суд-тиббий экспертизаларни ўтказиш жараёнида катта, ўрта и кичик тиббий ходимларнинг ўзаро муносабати.
4. Ўзбекистонда суд-тиббий экспертизанинг принциплари.
5. Ўзбекистонда суд-тиббий экспертиза фаолиятининг меъёрий асослари.
6. Процесс тарафларининг суд-тиббий экспертиза жараёнидаги иштироки.
7. Суд-тиббий экспертиза ўтказища эксперталарнинг процессуал статуси турлари.
8. Суд-тиббий экспертизанинг профилактик йўналтирилганлиги.
9. Мия ўлими муаммоси.
10. Мурдаларни суд-тиббий ва патолого-анатомик текширувлари мақсад ва вазифаларининг фарқлари.
11. Ўлим темпи ва терминал ҳолатларни аниқлашнинг аҳамияти.
12. Ўлмининг ишончли белгилари.
13. Мурданинг кеч деструктив ўзгаришлари.
14. Мурданинг кеч консервацион ўзгаришлари.
15. Мурданинг сунъий ўзгаришлари.
16. Мурда доғлари ва ҳаётий жароҳатларни фарқлаш муаммолари.
17. Пергамент доғлар ва ҳаётий жароҳатларни фарқлаш муаммолари.
18. Янги туғилганликни аниқлашда суд-тиббий ёндошув.
19. Тирик туғилганлик бўйича замонавий тушунча.
20. Ҳаётга лаёқатлиликни аниқлашнинг аҳамияти.
21. Гестацион ёшни суд-тиббий аниқлаш.
22. Гўдак ўлдиришнинг турлари, суд-тиббий аниқлаш.
23. Янги туғилган чақалоқлар мурдасини текширишнинг хусусиятлари.
24. Асфиксиянинг ҳаётий кечуви.
25. Постасфиктиқ ҳолатларда ўлим сабаблари.
26. Странгуляцион асфиксия вариантларининг суд-тиббий диагностикаси.
27. Компрессион асфиксия вариантларининг суд-тиббий диагностикаси.
28. Обтурацион асфиксия вариантларининг суд-тиббий диагностикаси.
29. Чекланган мұхитда асфиксиядан ўлим.
30. Катта ёшдаги шахсларнинг нозўраки ўлими хусусиятлари.
31. Болалар нозўраки ўлимининг хусусиятлари.
32. Гўдакларнинг тўсатдан ўлими синдроми муаммоси.
33. Этил спирти билан заҳарланишнинг токсикокинетикаси ва токсикодинамикаси.
34. Наркотик ва психотроп моддалар билан заҳарланишнинг суд-тиббий диагностикаси.
35. Заҳарланишлар суд-тиббий диагностикасининг босқичлари.
36. Оловга тирик тушганликнинг суд-тиббий диагностикаси.
37. Иссик уришдан ўлманинг диагностикасининг хусусиятлари.

38. Совук уришдан ўлимнинг диагностикасининг хусусиятлари.
39. Электротравмадан ўлимнинг суд-тиббий диагностикаси.
40. Механик жароҳатларнинг ҳаётйилигини аниқлаш.
41. Қаттиқ ўтмас жисмларнинг турини аниқлашнинг хусусиятлари.
42. Ўткир ва ўтмас жисмлардан етказилган яраларни фарқлаш.
43. Кесувчи ва санчувчикесувчи жисмлардан етказилган яраларни фарқлаш.
44. Суяқ синишлари вужудга келишининг механизми.
45. Ўтмас жисмлардан шикастланишнинг механизмлари.
46. Ўқ отар яраланишда шикастловчи омиллар.
47. Ўқ отишнинг дистанцияси ва масофасини аниқлаш масалалари.
48. Ўқ отар ва санчма яраларни фарқлаш.
49. Портлашнинг шикастловчи омиллари.
50. Автотравмада хос жароҳатларининг аҳамияти.
51. Автотравманинг турини аниқлаш.
52. Автотравма ҳолатларида суд-тиббий экспертизанинг аҳамияти.
53. Автотравма ва баландликдан йиқилишда олинган жароҳатларни фарқлаш.
54. Кон доғларининг суд-тиббий идентификациясининг хусусиятлари.
55. Одам ажратмаларининг суд-тиббий идентификациясининг хусусиятлари.

Сұхбат қўйидаги саволлар асосида олиб борилади:

1. Ўзбекистонда суд-тиббий экспертизанинг ташкиллантирилиши.
2. Ўзбекистонда суд-тиббий экспертиза муассасаларининг таркибий хусусиятлари.
3. Суд-тиббий экспертизаларни ўтказиш жараёнида катта, ўрта и кичик тиббий ходимларнинг ўзаро муносабати.
4. Ўзбекистонда суд-тиббий экспертизанинг принциплари.
5. Ўзбекистонда суд-тиббий экспертиза фаолиятининг меъёрий асослари.
6. Процесс тарафларининг суд-тиббий экспертиза жараёнидаги иштироки.
7. Суд-тиббий экспертиза ўтказишда эксперталарнинг процессуал статуси турлари.
8. Суд-тиббий экспертизанинг профилактик йўналтирилганлиги.
9. Мия ўлими муаммоси.
10. Мурдаларни суд-тиббий ва патолого-анатомик текширувлари мақсад ва вазифаларининг фарқлари.
11. Ўлим темпи ва терминал ҳолатларни аниқлашнинг аҳамияти.
12. Ўлимнинг ишончли белгилари.
13. Мурданинг кеч деструктив ўзгаришлари.
14. Мурданинг кеч консервацион ўзгаришлари.
15. Мурданинг сунъий ўзгаришлари.
16. Мурда доғлари ва ҳаётий жароҳатларни фарқлаш муаммолари.
17. Пергамент доғлар ва ҳаётий жароҳатларни фарқлаш муаммолари.
18. Янги туғилганликни аниқлашда суд-тиббий ёндошув.
19. Тирик туғилганлик бўйича замонавий тушунча.
20. Ҳаётга лаёқатлиликни аниқлашнинг аҳамияти.
21. Гестацион ёшни суд-тиббий аниқлаш.
22. Гўдак ўлдиришнинг турлари, суд-тиббий аниқлаш.
23. Янги туғилган чақалоқлар мурдасини текширишнинг хусусиятлари.
24. Асфиксиянинг ҳаётий кечуви.
25. Постасфиксик ҳолатларда ўлим сабаблари.
26. Странгуляцион асфиксия вариантларининг суд-тиббий диагностикаси.
27. Компрессион асфиксия вариантларининг суд-тиббий диагностикаси.
28. Обтурацион асфиксия вариантларининг суд-тиббий диагностикаси.

29. Чекланган мухитда асфиксиядан ўлим.
30. Катта ёшдаги шахсларнинг нозўраки ўлими хусусиятлари.
31. Болалар нозўраки ўлимининг хусусиятлари.
32. Гўдакларнинг тўсатдан ўлими синдроми муаммоси.
33. Этил спирти билан заҳарланишнинг токсикокинетикаси ва токсикодинамикаси.
34. Наркотик ва психотроп моддалар билан заҳарланишнинг суд-тиббий диагностикаси.
35. Заҳарланишлар суд-тиббий диагностикасининг босқичлари.
36. Оловга тирик тушганликнинг суд-тиббий диагностикаси.
37. Иссик уришдан ўлимнинг диагностикасининг хусусиятлари.
38. Совук уришдан ўлимнинг диагностикасининг хусусиятлари.
39. Электротравмадан ўлимнинг суд-тиббий диагностикаси.
40. Механик жароҳатларнинг ҳаётийлигини аниқлаш.
41. Қаттиқ ўтмас жисмларнинг турини аниқлашнинг хусусиятлари.
42. Ўткир ва ўтмас жисмлардан етказилган яраларни фарқлаш.
43. Кесувчи ва санчувчикесувчи жисмлардан етказилган яраларни фарқлаш.
44. Суяқ синишлари вужудга келишининг механизми.
45. Ўтмас жисмлардан шикастланишнинг механизмлари.
46. Ўқ отар яраланишда шикастловчи омиллар.
47. Ўқ отишнинг дистанцияси ва масофасини аниқлаш масалалари.
48. Ўқ отар ва санчма яраларни фарқлаш.
49. Портлашнинг шикастловчи омиллари.
50. Автотравмада хос жароҳатларининг аҳамияти.
51. Автотравманинг турини аниқлаш.
52. Автотравма ҳолатларида суд-тиббий экспертизанинг аҳамияти.
53. Автотравма ва баландликдан йиқилишда олинган жароҳатларни фарқлаш.
54. Кон доғларининг суд-тиббий идентификациясининг хусусиятлари.
55. Одам ажратмаларининг суд-тиббий идентификациясининг хусусиятлари.
56. Тан жароҳатларининг юридик таснифи. Инсон соглигига карши жиноятлар (УзР ЖК 104, 105, 109 моддалари).
57. Қонталашларнинг хосил булиш механизмлари, суд тиббий аҳамияти.
58. Жароҳат тушунчаси, суд тиббий аҳамияти.
59. Автотравма ва тепадан тушиб кетишда олинган жароҳатлар дифференциал диагностикаси.
60. Автомобил жароҳатлар, жароҳат олиш босқислари.
61. Кесувчи-санчувчи жисмлар билан етказилган жароҳатларнинг суд тиббий характеристикаси. Яра ва яра канали хусусияти бўйича жароҳат буюмини аниқлаш.
62. Ўтмас жисмлар билан етказилган жароҳатлар.
63. Ўткир жисмлар билан етказилган жароҳатлар.
64. Ўқ отиш йўналишини аниқлаш. Яра ўраларининг турлари ва характеристикаси.
65. Ҳаёт учун хавфли жароҳатлар, уларнинг мезонлари.
66. Енгил тан жароҳатлари, уларнинг турлари.
67. Ҳаёт учун хавфли бўлмай, оқибатлари бўйича оғир тан жароҳатлар.
68. Қонталашларнинг хосил булиш механизми, уларнинг суд тиббий аҳамияти.
69. Ўқ отар жароҳатларнинг кириш ва чиқиш тешиклари диагностикаси.
70. Тан жароҳатларининг юридик таснифи. Инсон соглигига карши жиноятлар (УзР ЖК 104, 105, 109 моддалари).
71. Автотравма турлари, хосил булиш механизмлари ва жароҳат характеристи.
72. Жароҳатларнинг ҳаётийлигини аниқлаш, умумий ва маҳаллий белгилари.
73. Ўқ отиш дистанцияси (тақаб отиш, яқин ва яқин бўлмаган масофадан ўқ узиш).
74. Ўқ отишнинг қўшимча омиллари.
75. Кўр ўқ отар жароҳатнинг сабаблари?

76. Шилинма ҳосил бўлиш механизми ва босқичлари.
77. Латли яра белгилари.
78. Қайси белгиларга асосан яра тавсифланади?
79. Кесилган яра белгилари.
80. Чопилган яра белгилари.
81. Ўқнинг кинетик энергиядан боғлиқ таъсири.
82. Тақаб отиш белгилари.
83. Ўқ отар жарохатнинг кириш тешигидаги белгилар.
84. Яқин масофадан ўқ отар жароҳат белгилари.
85. Утмас жисмнинг чегараланган соҳага таъсири натижасида яssi суюкларнинг биринчи навбатда кайси кисми жарохатланади?
86. Санчилиб-кесилган яранинг четлари кандай булади?
87. Яра четлари орасидаги куприкчалар кайси буюм таъсирига хос?
88. Кандай яралар девори ва тубининг кон билан купрок туйинишига хос?
89. Кесувчи буюм таъсиридан суюкларда кандай жароҳатлар ҳосил булиши мумкин?
90. Уз кули билан етказилган кесилган яра характеристикини курсатинг?
91. Уртacha оғирликдаги тан жароҳатларига меҳнат кобилиягининг тургун йукотилиши неча фоизга мос келади?
92. Оғир тан жароҳатларига меҳнат кобилиягининг тургун йукотилиши неча фоизга мос келади?
93. Ўртacha оғирликдаги тан жароҳатлари.
94. Автотравманинг характеристли белгилари.
95. Автотравманинг спецефик белгилари.
96. Автомобил травма турлари ва механизми.
97. Темир йўл травмаси.
98. “Заҳар”, “Заҳарли модда” суд тиббий тушунчалари. Кимёвий моддалар таъсиридан соғлиқни бузилиши ва ўлим (суд тиббий токсикология).
99. Ўювчи моддалар билан заҳарланиш, заҳарли моддалар таъсири.
100. Деструктив заҳарлар билан заҳарланиш.
101. Кон заҳарлари билан заҳарланиш.
102. Асад тизимини қўзғатувчи, фалажловчи ва тормозловчи моддалар билан заҳарланиш.
103. Токсикология фани хақида тушунча. Токсикология фани турлари: суд тиббий, ишлаб чиқариш, ҳарбий, озиқ-овқат.
104. Заҳарлар ва организм ўзаро таъсири. Ўткир заҳарланишларнинг клиник кўринишлари.
105. Заҳарланишларнинг суд тиббий таснифи.
106. Алкогол суррагатлари билан заҳарланиш.
107. Наркотиклар, галлюциногенлар ва чангакловчи моддалар.
108. Озиқ-овқатдан заҳарланиш. Заҳарланишни тасдиқлаш.
109. Заҳарланиш ҳолатларида мурда топилган жойда мурдани кўздан кечириш хусусиятлари.
110. Заҳарлар ва уларнинг суд тиббий таснифи.
111. Заҳарларнинг таъсир этиш шарт-шароитлари.
112. Озиқ-овқатлардан заҳарланиш.
113. Марказий нерв тизимини угнетающие заҳарлар.
114. Кўзғатувчи ва чангакловчи заҳарлар.
115. Заҳарланишлар диагностикаси.
116. Заҳарланишга гумон қилинган ҳолатларда мурдани текшириш хусусиятлари.
117. Кислоталар билан заҳарланиш.
118. Ишқорлар билан заҳарланиш.
119. Симоб ва унинг бирикмалари.
120. Маргимуш билан заҳарланиш.
121. Ис гази билан заҳарланиш.

122. Метгемоглобин ҳосил қилувчи заҳарлар.
123. Фосфорограник бирикмалар билан заҳарланиш.
124. Синил кислотаси ва унинг бирикмалари билан заҳарланиш.
125. Этил спирти билан заҳарланиш.
126. Метил спирти билан заҳарланиш.
127. Этиленгликол (антифриз) билан заҳарланиш.
128. Уйқу дорилари билан заҳарланиш.
129. Атропин билан заҳарланиш.
130. Стрихнин билан заҳарланиш.
131. Бактериал хусусиятли озиқ-овқатдан заҳарланиш.
132. Нобактериал хусусиятли озиқ-овқатдан заҳарланиш.
133. Заҳарли қўзиқоринлар билан заҳарланиш.
134. Заҳарли ўсимликлар билан заҳарланиш.
135. Ҳайвонот хусусиятли озиқ-овқатдан заҳарланиш.
136. Наркомания.
137. Заҳарланиш ҳолатларида суд-кимё текширувлар.
138. ЎзР ЖПК бўйича ашёвий далиллар тушунчаси. Доғда қон мавжудлигини тахминий ва ишончли усувлар билан текшириш.
139. Ашёвий далиллар суд тиббий экспертизаси объектлари. Қон тизимлари ва уларни баҳсли оталик, оналик экспертизаларидаги аҳамияти.
140. Қон доғлари шаклининг суд тиббий аҳамияти. Қон доғларининг регионал келиб чиқишлигини аниқлаш.
141. Қон доғларида эритроцитлар тизими ангигенларини аниқлаш усувлари.
142. Қон ирсийлик хусусиятларини АВО ва MNSs тизимлари бўйича ўрганиш.
143. Доғда қон мавжудлигини хроматография усулида аниқлаш.
144. Доғда сперма мавжудлигини аниқлашнинг тахминий ва ишончли усувлар.
145. Доғда қон мавжудлигини микроскристаллик усульда аниқлаш.
146. Сперма доғини микрокристаллик усул (Флоранс реакцияси) ёрдамида текшириш.
147. Доғда сперма мавжудлиги морфологик усувларда текшириш.
148. Коннинг тур (одам ёки ҳайвонга, агар ҳайвон бўлса қайси ҳайвонга) мансублигини текшириш усувлари.
149. Сўлак агглютиниларини текшириш усувлари ва уларнинг баҳсли оталик, оналик экспертизаларидаги аҳамияти.
150. Сўлак ва спермада антигенлар “ажратувчанлиги”ни аниқлаш ва суд-тиббий аҳамияти.
151. Қон доғида агглютиниларни ёпқич ойнана усулида текшириш.
152. АВО тизими антигенларини абсорбция миқдорий модификация усулида аниқлаш.
153. АВО тизими антигенларини абсорбция-элюёзия усулида аниқлаш.
154. Текшириш объектида соч мавжудлигини текшириш нимага асосланган.
155. Соchlарнинг тур (одам ёки ҳайвонга, агар ҳайвон бўлса қайси ҳайвонга) мансублигини текшириш усувлари.
156. Суюқ қон гурухий мансублигини Шифф усулида аниқлаш.
157. Соchlарнинг регионал (тананинг қайси соҳасидан) келиб чиқишини аниқлаш.
158. Соchlарнинг механик ва термик шикастланишларини текшириш хусусиятлари.
159. MNSs тизимини тавсифлаб беринг.
160. Коннинг эритроцитар, лейкоцитар, зардоб ва фермент тизимларини тавсифи ва уларнинг суд тиббий аҳамияти.
161. Гаптоглобиннинг баҳсли оталик, оналик ва болаларни алмаштириш ҳолатларида текширувларидаги аҳамияти.
162. Юлинган ва ўзи тушган соchlар илдизининг морфологик хусусиятлари.
163. Соchlар кўндаланг кесимини Л.М.Эйдлин бўйича тайёрланиши ва уларнинг суд тиббий аҳамияти.

164. Сигарета қолдиқларида сўлак излари текшириш усуллари ва уларнинг суд тиббий аҳамияти.
165. Жинсий жиноятлар экспертизаларида ашёвий далил объектларини текшириш қонунияти.
166. Спермага гумон қилинган доғда сперматозоидларни текшириш усуллари.
167. Доғда сперма мавжудлигини хроматографик усулда аниқлаш.
168. Соч пиёзчаси илмоқсимон, пигментга бой, қопча билан қопланган. Соч узилганми ёки ўзи тушганми?
169. Суд биологик лабораторияда қон гурухи қандай аниқланади?
170. А гурухли стандарт эритроцит ва бета зардоби қуйилган пробиркаларда агглютинация содир бўлди. Қон гурухини аниқланг?
171. Альфа ва бета стандарт зардолар қуйилган пробиркаларда агглютинация содир бўлди. Қон гурухини аниқланг?
172. Қорда қонга ўхшаш доғлар мавжуд. Доғлар лабораторияга қандай қилиб юборилади?
173. Доғда қон мавжудлиги қандай исботланади?
174. Мурда текшируvida қон олиниши шарт бўлган ҳолатлар?
175. АВО тизимини таърифланг.
176. Доғда сперма мавжудлигини аниқлашнинг морфологик усуллари.
177. Қоннинг зардоб ва фермент тизимларини таърифланг ва уларнинг суд тиббий аҳамияти.
178. «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили»нинг мазмун-моҳияти ва ундан кўзланган мақсад.
179. “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси” нинг мазмун-моҳияти.
180. “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси” рангларининг маъноси.
181. “Тиббий таълим тизимини ислоҳ қилиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорининг мазмун-моҳияти (2017 йил 5 май).
182. “Соғлиқни сақлаш соҳасида хусусий секторни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорининг мазмун-моҳияти (2017 йил 1 апрель).
183. Президент Шавкат Мирзиёев раислигида (7 февраль куни) 5 январдаги мажлисда белгиланган вазифалар ижроси, соғлиқни сақлаш тизимидағи муаммолар ва соҳанинг ривожланиш истиқболларига бағишлиган видеоселектор йиғилишидаги танқидий таҳлил.
184. Президент Шавкат Мирзиёевнинг “Ўзбекистон Республикаси аҳолисига 2017-2021 йилларда ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатишни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорининг мазмун-моҳияти (2017 йил 20 июнь).
185. Президент Шавкат Мирзиёевнинг 2016 йил 31 октябрдаги “Аҳолини дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминлашни янада яхшилашга доир чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорининг мақсади (2017 йилнинг 1 январидан кучга кирган).
186. Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимидағи барча бошқарув аппарати, тиббиёт даволаш-профилактика ҳамда олий ва ўрта махсус таълим муасассалари, ташкилот, корхоналар ходим ва талабаларнинг тиббий деонтологияси ва маданияти тўғрисидаги №34буйруғи.
187. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлашда раҳбар ва масъул ходимларнинг жавобгарлигини кучайтириш ҳақида №106 буйруғи.
188. “Таълим тўғрисида”ги қонунни мазмун-моҳияти.
189. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури мазмун-моҳияти.
190. Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг мақсади, ёшларга оид давлат сиёсатининг асосий принциплари, йўналишлари ва унда кўлланилган асосий тушунчаларнинг мазмуни.
191. “Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунида ёшларни хукуқий ва ижтимоий ҳимоя қилиш масалалари.

192. “Маънавият” тушунчасининг маъно-мазмуни, унинг ҳайтимиздаги ўрни ва аҳамияти.
193. Маънавиятга таҳдид солувчи иллатларга қарши кураша олиш кўникмаларини шакллантириш зарурати.
194. Мустақиллик мафкурасининг мазмун-моҳияти, мақсади ва вазифалари.
195. Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислом Каримов “Оммавий маданият” ва унинг заарли оқибатлари тўғрисида.
196. “Фикрга қарши фикр, ғояга қарши гоя, жаҳолатга қарши маърифат билан курашиш” тамойили.
197. Мафкуравий бушлиқнинг хавфли оқибатлари.
198. Мафкуравий иммунитет тушунчаси.
199. Миллий ғоя - Ўзбекистон халқининг асосий мақсад ва муддаоларининг ифодаси.
200. Миллий маънавий мерос ва қадриятлар тушунчалари.
201. Миллатларо тотувлик ва бағрикенгликнинг асослари.
202. Миллий ғурур ва миллий ор-номус тушунчалари.
203. Фикрлар хилма-хиллигининг жамият тараққиётидаги аҳамияти.
204. “Виждан эркинлиги ва диний ташкилотлар ҳақида”ги қонун ва унинг моҳияти, мазмуни.
205. Экстремизм, фундаментализм, терроризм ва уларнинг инсоният тараққиётига зидлиги.
206. Ўзбекистонда куппартияийликнинг шаклланиши - фуқаролик жамиятининг муҳим шартлари.
207. Фуқароларнинг ижтимоий ва сиёсий фаоллигини ошириш муаммоси.
208. Ўзбекистон Республикаси сайлов тизимининг Конституциявий асослари.
209. Ўзбекистон ташқи сиёсатининг асосий тамойил ва йўналишлари.
210. Ахборот хавфсизлиги тушунчаси.
211. Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсий фаолияти концепцияси (2012 йил 8 август).
212. Кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантиришнинг устувор йўналишлари.
213. Қишлоқ хўжалигига фермерликни ривожлантиришдаги асосий вазифалари.
214. Соғлом турмуш тарзини шакллантиришнинг фалсафий мазмуни.
215. “Авесто” Марказий Осиё халқлари маънавияти манбаи сифатида.
216. Энг буюк жасорат нима? (Ислом Каримовнинг “Юксак маънавият-енгилмас куч” асари бўйича)
217. Илк ва сўнгги уйғониш даврида маънавият ривожига ҳисса қўшган мутафаккирлар.
218. Талабаларни маънавий-ахлоқий тарбиялашда миллий қадриятларнинг роли.
219. Оиланинг жамиятдаги муҳим ижтимоий институт сифатидаги ўрни.
220. Миллий тилнинг давлат мақоми.
221. Ёшлар маънавияти шаклланишида миллий ва ватанпарварлик тарбиясининг роли.
222. Китобхонлик - маънавий баркамоллик белгиси.
223. Табиатга булган онгли муносабатда аждодлар ўғитлари.
224. “Устоз-шогирд” анъаналаридан фойдаланишнинг ўзига хослиги.
225. Ибн Синонинг фалсафий қарашлари.
226. Маънавий қашшоқлик –инсон фожиаси.
227. Китоб – миллатнинг бебаҳо маънавий ва маданий мероси.
228. Магистратуранинг мақсад ва вазифалари;
229. «Магистр» сўзининг маъноси ва у қандай даражаси;
230. Магиструра талабасининг малакавий иши;
231. Илмий мактаб тушунчаси ва хусусиятлари;
232. Илмий тадқиқот ишларининг турлари,
233. Тезис нима?
234. Илмий мақола нима?
235. Аннотация ва рефератга қўйилган талаблар;
236. Тадқиқот ишларини ўтказиши босқичлари.
237. Тажриба натижаларида бошқа қийматлардан кескин фарқ килувчи қийматларни

- текшириш босқичлари;
238. Абсолют ва нисбий хатолар, тажрибани икки вариантидан олинган ўртача қийматларни таҳлили;
239. Танланган мутахассислигига бўйича илмий ва илмий педагогик фаолият бўйича тушунчаси.
240. Танланган мутахассислиги соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимлари.
241. Танланган мутахассислигига соҳасини ривожланиш истиқболлари.
242. Танланган мутахассислиги бўйича илмий изланишларни олиб борган олимлар тўғрисида маълумот беринг.
243. Илмий ва илмий-педагогик фаолият юритишнинг норматив-хуқуқий асосларига.
244. Ўзбекистон республикасининг “таълим тўғрисида”ти қонуни.
245. Қонуннинг мақсади.
246. Педагогик фаолият билан шуғулланиш хуқуки.
247. Ўзбекистон республикасининг таълим тизими ягона ва узлуксизлиги.
248. Таълим турлари.
249. Таълим тугрисида хужжатлар.
250. Ўзбекистон республикаси вазирлар махкамасининг таълим соҳасидаги ваколатлари.
251. Қонун хужжатларига мувофиқ хорижий давлатларнинг таълим тўғрисидаги хужжатларини тан олиш ва хужжатларнинг эквивалент эканлигини қайд этиш тартибини белгилаш.
252. Таълимни бошқариш бўйича маҳсус ваколат берилган давлат органларининг ваколатлари.
253. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг таълим соҳасидаги ваколатлари.
254. Таълим дастурнинг мақсади.
255. Таълим дастурнинг биринчи босқичи.
256. Таълим дастурнинг иккинчи босқич.
257. Таълим дастурнинг учинчи босқич.
258. Кадрлар тайёрлаш тизимини ривожлантириш. Асосий йўналишлари. Кадрлар тайёрлаш тизимида ишлаб чиқариш.
259. Кадрлар тайёрлаш тизимида фан.
260. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини рӯёбга чиқаришни биринчи босқичи.
261. Мутахассислик кодининг биринчи учта рақами нимани ифодалайди.
262. Олий таълимнинг Давлат таълим стандартлари “Асосий қоидалари”
263. Кадрлар тайёрлаш сифати, таълим мазмунига қўйилган умумий талаблари.
264. Таълим олувчилар тайёргарлигининг зарурий ва етарли билим даражаси ҳамда олий таълим муассасалари битирувчиларига қўйиладиган умумий малакавий талаблари.
265. Ўқув юкламасининг ҳажмини.
266. Таълим муассасалари фаолияти ва кадрлар тайёрлаш сифатини баҳолаш тартиблари ҳамда механизми.
267. ДТСга Кадрлар тайёрлаш миллий дастури босқичларини амалга ошириш жараёнида, шунингдек, мамлакат ижтимоий-иктисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденциялари.
268. Давлат таълим стандарти.
269. Ўқув режаси.
270. Намунавий ўқув режа.
271. Ишчи ўқув режа.
272. Фан дастури.
273. Магистратура тўғрисидаги низом.
274. Магистратура талабаларининг хуқуқ ва мажбуриятлари;
275. Диссертация нима?

276. Диссертацияни тайёрлаш ва ҳимоя қилишга қўйиладиган талаблар;
277. Диссертациянинг таркиби ва унинг мазмунига қўйиладиган талаблар;

5A510123 – «Суд-тиббий экспертиза» мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчиларнинг илмий ва илмий педагогик ишларга қобилияти ҳамда қизиқишиларини аниқлаш бўйича сұхбатни натижаларини баҳолаш мезони.

5A510123 – «Суд-тиббий экспертиза» мутахассислигидан кириш синовларини баҳолаш қуйидаги тартибда амалга оширилади:

1. Магистратурага кирувчиларнинг илмий ва илмий педагогик ишларга қобилиятини аниқлаш бўйича сұхбат Олий таълим муассасаси ректори томонидан тасдиқланган маҳсус комиссия аъзолари иштирокида ўтказилади ва ёзма ишлар шифрлангандан кейингина текшириб баҳоланади.
2. Сұхбат жараённинг илмий ва илмий қобилиятини аниқлашга (оғзаки) 30 дақиқача вақт ажратилади. Шунинг 10-15 дақиқасида абитуриент ёзма тайёрланади ва қолган 10-15 дақиқа давомида оғзаки жавоб берishi лозим.
3. Магистратурага кирувчилар билими 0 баллдан 50 баллгача бўлган баллар оралиғида баҳоланади.
4. Сұхбат бешта савол дан иборат бўлиб, бу саволлар абитуриентнинг мутахассислик бўйича ижодий қобилияти, тизимли мустақил таҳлил қилиш, хулосалар чиқариш бўйича билимларни аниқлашга қаратилган бўлади. Бунда саволлар қуйида келтирилган мезонлар:
 - 1). Танланган магистратура мутахассислиги соҳасининг замонавий илмий муаммолари;
 - 2). Танланган магистратура мутахассислиги соҳасининг илмий ва илмий-педагогик ғояларини таҳлил қила олиши;
 - 3). Илмий-тадқиқот фаолиятни ташкил этиш, тадқиқот натижаларини таҳлил қила олиши;
 - 4). Таълим-тарбия жараёнини ташкил этишнинг шакл, метод ва воситалари хақида умумий тушунчаларга эгалиги;
 - 5). Илмий тадқиқот натижаларини тушунтира олиш қобилияти ёки илмий нашрларда эълон қилган ишларининг мавжудлиги асосида баҳоланади.
5. Вариантдаги саволлар мутахассислик фанлари бўйича Ўзбекистон республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим Вазирлиги томонидан тегишли бакалавр йўналишидаги тасдиқланган фандастури асосида тузилади.
6. Жавоблар қуйидаги тартибда аниқланади:
Сұхбат 0 баллдан 50 баллгача бўлган баллар оралиғида баҳоланади. Билетларда 4 та савол бўлиб, ҳар бир савол учун максимал – 10 балл, абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлар) кўриб чиқилиб, максимал – 10 балл қўйилади.
7. Вариантдаги ҳар бир саволга берилган жавобларни баҳолаш қуйидаги тартибда амалга оширилади:
 - саволга берилган жавоб тўлиқ бўлиб, қўйилган масалани моҳияти ва мазмuni етарлича очилган, етарлича хулосалар чиқарилган ва асосланган, далилларга тўғри ва аниқ баҳо берилган, мантиқий кетма-кетликка амал қилинган бўлса бундай жавобга 9-10 оралиғида балл қўйилади;
 - агар саволга жавоб берилган бўлиб, масалани мазмун ва моҳияти очилган ва унга ижодий ёндашилган, мустақил фикрлаш ва хулосаларни асослай олиш қобилияти намоён қилинган, далилларга тўғри баҳо берилган, мантиқий кетма-кетликка амал қилинган бўлса, у ҳолда бундай жавобга 7-8 оралиғида балл қўйилади;
 - агар саволга жавоблар келтирилган бўлсада, қўйилган масаланинг моҳиятини очишга ҳаракат қилинган, қисман ижодий ёндашилган, хулосалар асосланган, баъзи бир умумий хатоликларга йўл қўйилган ва мантиқан кетма-кетликка амал қилинган бўлса, у ҳолда бундай жавобга 6-7 оралиғида балл қўйилади;
 - агар саволнинг жавобида умумий тушунчалар келтирилиб, масаланинг мазмун ва моҳияти очилмаган, асосий хулосалар қилинмаган, масалани ҳал қилишга ижодий ёндашилмаган, мулохаза

юритишда қўпол хатоликларга йўл қўйилган бўлса, бундай жавобга 1-5 оралиғида балл қўйилади;

- агар саволга мутлақо жавоб берилмаган ёки жавоблар бошқа саволга таалуқли бўлса, бундай жавобга 0 балл қўйилади.

8. Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) ни баҳолаш кўйидаги тартибда амалга оширилади:

- абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) нинг умумий сони 5 та ва ундан ортиқ бўлса, 9-10 балл;

- Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) нинг умумий сони 4 та бўлса, 7-8 балл;

- Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) нинг умумий сони 3 та бўлса, 5-6 балл;

- Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) нинг умумий сони 2 та бўлса, 3-4 балл;

- Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) нинг умумий сони 1 та бўлса, 1-2 балл оралиғида қўйилади;

- Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) бўлмаса 0 балл қўйилади.

Қўйилган баллардан норози бўлган бакалавр синов натижалари эълон қилинган вақтдан бошлаб 24 соат давомида қабул комиссиясининг раисига ёки аппеляция (адолат) комиссияси раиси номига ариза билан мурожаат қилиши мумкин. Аппеляция ҳақидаги аризани кўриб чиқиш муддати 2 кундан ошмаслиги керак.

ФОЙДАЛАНИЛАДИГАН АСОСИЙ ДАРСЛИКЛАР ВА ЎҚУВ ҚЎЛЛАНМАЛАРИ РЎЙХАТИ:

1. Д.Д.Джалалов. – Суд тиббиёти. Т., 1996.
2. Судебная медицина, под ред. В. Н. Крюкова. М., 1998.
3. В.Л.Попов. – Судебная медицина. СПб., 2000.
4. Судебная медицина, под ред. Ю.И.Пиголкина. М., 2007.
5. А.И.Искандаров, Д.Р.Қўлдошев – Суд тиббиёти. Т., 2009.
6. Гиёсов З.А. Врач фаолиятнинг ҳуқуқий асослари. Т., 2012.
7. Гиёсов З.А., Бекназаров Ш.Й., Миралиев С.К. – Тиббий фаолиятнинг ҳуқуқий асослари (қўлланма). Т., 2006.
8. Гиясов З.А., Холматов З.Б. – Экспертная оценка профессиональной деятельности акушеров-гинекологов. Т., 2008, 96 ст.
9. Акопов В.И., Бова А.А. – Юридические основы деятельности врача. М., 1997.
10. Мухамедова З.М. – Введение в биоэтику. Т., 2004.
11. Попов В.Л., Попова И.П. – Правовые основы медицинской деятельности. М., 1999.
12. И.И.Бахриев, Д.Д.Джалалов. – Қон, сперма ва соchlарни суд тиббиётига оид текшириш. Талабалар учун услубий қўлланма. Т., 2001.
13. Е.А.Лужников, Л.Г.Костомарова. – Острые отравления. М., 1989.
14. Ю.И.Пиголкин, В.Л.Попов. – Судебная медицина. М., 2006.
15. С.В.Шигеев. Наставления к судебно-медицинскому исследованию трупов: для студентов, интернов и ординаторов. Учебно-методическое пособие. М., 2005.
16. В.В.Томилин. – Руководство по судебной медицине. М., 2001.
17. А.А.Солохин. – Руководство по судебной медицине. М., 2001.
18. Акопов В.И. – Медицинское право в вопросах и ответах. М., 2000.
19. Иванюшкин А.Д. – Профессиональная этика в медицине. М., 1990.

20. Яровинский М.Я. – Лекции по курсу «Медицинская этика», М., 2001.
21. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси.
22. “Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ этиш Давлат дастури тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 10 ноябрдаги №VII-2107 сонли Фармони.
23. “Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш тизимини янада ислоҳ этиш тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2003 йил 26 февралдаги Фармони.
24. Ўзбекистон Республикасининг “Фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисида”ги Қонуни (1999 йил 26 август).
25. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси.
26. Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси.
27. Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси.
28. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси.
29. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодекси.
30. “Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Қонуни (1996 йил 26 апрель).
31. Интернет маълумотлари қуидаги сайтлардан олинади:
www.forens-rus.net;
www.sudmed.ru;
www.dundee.co.uk;
www.forensicmed.uk

“Суд тиббиёти ва тиббиёт ҳуқуқи”
кафедраси мудири

Бахриев И.И.